

Contempleer

Het menselijke lichaam

Allah ﷻ spoort de mens aan om diep na te denken over twee essentiële zaken, namelijk de Koran en de schepping. Hij ﷻ zegt bijvoorbeeld in de Koran wat neerkomt op: “Bekijken zij de Koran dan niet nauwkeurig?” Over de schepping zegt Allah ﷻ wat neerkomt op: “Waarlijk! In de schepping van de hemelen en de aarde en in de afwisseling van de nacht en de dag zijn er waarlijk tekenen voor mensen van begrip. Degenen die Allah gedenken, terwijl zij staan, zitten en liggen op hun zij en diep over de schepping van de hemelen en de aarde nadenken.” Hij ﷻ zegt ook wat neerkomt op: “Waarlijk, in de hemelen en de aarde zijn tekenen voor de gelovigen. En in jullie schepping en wat Hij verspreid heeft van bewegende schepselen, zijn tekenen voor een volk dat overtuigd is. En (ook) in de afwisseling van de nacht en de dag, en de voorzieningen (regen) die Allah neergezonden heeft uit de hemel, waarmee Hij vervolgens de aarde na haar dood tot leven brengt, en in het draaien van de winden zijn tekenen voor een volk dat begrijpt.” Zodoende zijn er verscheidene verzen in de Koran die verwijzen naar de schepping. Als men deze schepping goed observeert en nadenkt over de wijsheid ervan, dan zal hij uiteindelijk tot de conclusie komen dat er een almachtige en alwetende schepper is die alles met wijsheid heeft ontworpen. Daarom moet een moslim de schepping met overpeinzing lezen, zoals dat hij de Koran met overpeinzing leest.

Het makkelijkste is om bij jezelf te beginnen. Allah ﷻ verwijst vaker in de Koran naar opvallende kenmerken van de mens en het menselijke lichaam. Allah ﷻ zegt bijvoorbeeld wat neerkomt op: “Laat de mens dan zien waarvan hij geschapen is.” Hij zegt ook wat neerkomt op:

O mensheid, als jullie de opstanding in twijfel trekken. (Weet dan) waarlijk, dat Wij jullie (stamvader Adam) uit aarde hebben geschapen, daarna van mannelijk zaad (versmolten met) een vrouwelijke eikel, daarna van een bloedklonter, daarna van een klompje vlees, gedeeltelijk gevormd en gedeeltelijk ongevormd, als een verduidelijking voor jullie. En Wij bepalen wie voor een vastgestelde termijn in de

baarmoeder blijft, en dan doen Wij jullie (de baarmoeder) als baby's verlaten, opdat jullie de leeftijd van volle kracht en rijpheid bereiken. En onder jullie zijn er die (op jonge leeftijd) van het leven worden ontnomen en onder jullie zijn er die een heel hoge leeftijd bereiken, totdat dementie optreed nadat hij kennis heeft gehad.

Dit soort verzen komen heel vaak voor in de Koran, want de schepping van de mens is heel wonderbaarlijk. Kijk goed naar het sperma. Dit is een zwakke, vuile en minderwaardige druppel. Als er een korte tijd verstrijkt, dan verderft het en begint het te stinken. Kijk hoe Allah ﷻ deze vloeistof tussen de ruggengraat en de ribben naar buiten brengt, ondanks de smalle en ingewikkelde wegen waar het sperma doorheen stroomt. De mannelijke en vrouwelijke geslachtsorganen zijn geschikt voor elkaar geschapen, zodanig dat de zaadcellen van de man uiteindelijk de eicellen van de vrouw kunnen bereiken. Uiteindelijk komt de vloeistof van de man en de vrouw dankzij de wegen en organen op eenzelfde veilige plek bijeen. Hier is deze vloeistof veilig beschermd tegen de kou, hitte en vocht. Vervolgens zie je ook hoe Allah ﷻ de man en de vrouw aan elkaar geschikt heeft geschapen en liefde in hun hart heeft geplaatst. Dankzij deze liefde en het voortplantingsinstinct blijft het mensenras voortbestaan. De vloeistof verandert met de tijd van fase tot fase in een klonter bloed, daarna in een stuk vlees en uiteindelijk wordt het onderbouwd met de botten. Je ziet dat het menselijke lichaam tot stand is gekomen uit spieren, botten, aders, zenuwen en vlees. Ook zie je hoe deze onderdelen onderling in harmonie en perfectie zijn verbonden met elkaar. Het vlees wordt in stand gehouden door de botten. Stel je eens voor dat de botten er niet waren, dan zou de mens een groot stuk vlees zijn. Zo zie je ook hoe Allah ﷻ een prachtige vorm heeft gegeven aan de mens. Hij ﷻ heeft ogen, oren, mond, neus en overige openingen in het lichaam aangebracht. Hij ﷻ heeft de armen en de benen van elkaar gescheiden en aan de uiteinden ervan handen en voeten ontworpen met vingers en tenen. De binnenkant van het lichaam heeft Hij ﷻ samengesteld uit organen zoals het hart, de maag, de nier, de longen, de lever, de darmen en de baarmoeder. Elk orgaan heeft een eigen omvang en functie. De botten zorgen onder andere voor de versteviging van het lichaam. Je komt botten in verschillende soorten formaten en vormen tegen, zoals lang, kort, rond, cilindrisch, bol, hol, dun en dik. Sommige botten zijn aan elkaar vast gemaakt, terwijl andere botten in elkaar zijn gestoken. Allah ﷻ is degene die dit allemaal heeft gedaan.

Kijk nu voor de tweede keer goed naar jezelf. Wie is degene die jou, vanaf het moment dat je in de baarmoeder terecht kwam, heeft onderhouden, terwijl jij niet in staat was om op één of andere manier voedsel te verwerven? En ook kon geen hand jou bereiken! Wie is degene die jou via de bloedvaten van je moeder heeft gevoed, totdat je klaar was om uit de buik van je moeder te komen? Hij ﷺ heeft jou helemaal klaargestoomd om vervolgens het licht te kunnen waarnemen met je ogen zodra je was geboren. En ook klaargestoomd om de zuurstof te kunnen inademen met je mond via je keel naar je longen. En dat je huid hard genoeg werd om voelbaar op de schoot van je ouders te liggen. De moeder wordt ook klaargestoomd tijdens de zwangerschap om de baby te baren. In de normale staat is de baarmoeder even groot als een peer. Steeds als de baby groter wordt, rekt de baarmoeder zich uit. Als het moment aanbreekt, ontstaat er een spanning in het lichaam van de moeder waardoor de baby naar buiten wordt gestuwd. Tijdens de bevalling ontstaan de weeën doordat het spierweefsel van de baarmoederwand zich samentrekt. Vervolgens wordt de baby uit het lichaam van de moeder geperst. Wie is degene die dit allemaal regelt en stipt op tijd veroorzaakt? En die de baby gedurende dit proces beschermt en heel houdt? Vervolgens komt de zwakke en afhankelijke baby zonder kleding en eigendom uit het lichaam van de moeder.

De vloeistof waarmee de baby in de buik van zijn moeder werd gevoed, komt nu als melk uit de borsten van de moeder. Dat is een makkelijk te bereiken voedselbron voor de baby. De melk is precies geschikt gemaakt voor de baby. Het is niet heet of warm, maar ook niet koud of zuur. De zoutheid en de zoetheid is perfect geregeld waaruit de baby alle benodigde vitamines kan halen. De uiteinden van de borsten zijn met tepels gebruiksklaar gemaakt voor de baby. Ze zijn namelijk niet te groot of te klein. Ook de gaten in de tepels zijn perfect gemaakt, want als ze te groot zouden zijn, dan kon de baby stikken door te veel melk die eruit komt. Als de gaten te klein zouden zijn, dan zou de baby weinig tot niets kunnen zuigen uit de borsten. Zie ook hoe Allah ﷻ de moeder genadevol en liefdevol heeft geschapen tegenover haar baby. Een klein geluid of gehuil is al genoeg voor de moeder om in te grijpen bij haar baby. Die liefde en genade hebben haar de grootmoedigheid gegeven waardoor zij altijd vrijwillig de voorkeur geeft aan de baby, ook al is dat ten koste van haar slaap en eten.

Wanneer het lichaam van de baby zo sterk is geworden dat de ledematen en organen zijn gegroeid, heeft het kind behoefte gekregen aan vaster voedsel. Om dat soort voedsel te

nuttigen heeft Allah ﷻ hem de benodigde middelen gegeven zoals de tanden waarmee hij aan het voedsel kan bijten en kauwen. Allah ﷻ heeft de baby voorheen deze scherpe tanden niet gegeven uit genade voor de moeder, want anders zou de baby met zijn tanden de tepels van de moeder beschadigen. Op het moment dat melk niet meer voldoende was voor de baby, heeft Allah ﷻ weer uit genade voor de baby tanden aan hem gegeven waarmee hij ander voedsel kan nuttigen. Het huilen van de baby heeft zelfs achterliggende wijsheden. Huilen heeft namelijk meerdere voordelen voor de baby. Er zit vocht in het lichaam van de baby en dit vocht wordt uit het lichaam verwijderd als de baby huilt. Anders zou dit vocht allerlei ziektes kunnen veroorzaken in het lichaam van de baby. Daarnaast zorgt huilen voor de opening van de aders en vergemakkelijkt de ademhaling.

Kijk nogmaals goed naar jezelf. De zintuigen zijn zorgvuldig in het hoofd gevestigd, zodat je alles zonder moeite kan waarnemen. Allah ﷻ heeft je zintuigen niet in je handen of voeten geplaatst, want de handen en voeten worden veel gebruikt tijdens werkzaamheden waardoor ze meer vatbaar zijn voor schade. Hij ﷻ heeft ze ook niet geplaatst op je buik of rug, omdat het waarnemen dan moeilijker zou worden. Daarom is het hoofd de meest geschikte plek voor de zintuigen. Denk goed na over het feit dat Allah ﷻ je vijf zintuigen heeft gegeven tegenover de vijf soorten prikkels. De ogen zijn om te zien, de oren zijn om te horen, de neus is om te ruiken, de tong is om te proeven, de handen zijn om te voelen. Welke waarneming is overgebleven? Als er een andere noodzakelijke waarneming zou zijn, dan zou je daar ook ongetwijfeld een zintuig voor krijgen. Er is eigenlijk nog een zesde zintuig. Dat is het innerlijke zintuig waarmee je bepaalde dingen kunt aanvoelen. Iedere mens heeft wel eens zoiets meegemaakt. Dit innerlijke zintuig wordt ook wel de intuïtie genoemd. Denk nu verder na en zie hoe je zintuigen zijn ondersteund met andere zaken. De ogen zijn ondersteund met het licht. Als het licht er niet zou zijn, dan zou men weinig tot niets hebben aan zijn ogen. De oren zijn ondersteund met de lucht. Als de lucht er niet zou zijn, dan zou men niets kunnen horen, want de geluidstrillingen worden via de lucht overgebracht naar je trommelvlies. De neus is ondersteund met de zachte bries. Hiermee bereiken geuren de neus. De tong is ondersteund met het speeksel in de mond. Zonder deze zou de tong weinig tot niets kunnen proeven. Daarom heeft het speeksel zelf geen smaak, want het dient als een hulpstof om de smaak van de stoffen beter te kunnen proeven. Zie hoe het hoofd bovenop het lichaam is

geplaatst met alle zintuigen eraan. Daarnaast heeft Allah ﷻ het hoofd versierd met haren als een soort kleding voor de schedel. Hetzelfde geldt voor het gezicht dat met haren in verschillende vormen is versierd zoals de wenkbrauwen en de wimpers. De wenkbrauwen zijn in een prachtige vorm geplaatst boven je ogen, zodat de ogen onder andere beschermd worden tegen het zure zweet dat van het voorhoofd kan komen. Allah ﷻ heeft ook de oogleden versierd met de wimpers en de wangen met de baard. Hij ﷻ heeft de lippen versierd met de snor en de haren tussen de onderlip en de kin. Deze haren zijn uiteraard bij de mannen. Bij de vrouwen is de versiering juist dat ze geen baard en snor hebben.

De ogen zijn heel complex samengesteld en bestaan uit verschillende onderdelen met elk zijn eigen functie. Kijk hoe mooi er vorm is gegeven aan de ogen. De grootte en de vorm zijn mooi geregeld. Daarnaast zijn ze beschermd met de oogleden tegen allerlei soorten schade van buitenaf zoals stoffen. De wimpers zijn niet alleen een sier, maar dienen ook als een soort bescherming voor de ogen. De ogen zijn ook beschermd tegen rotten of verderf dankzij de zoutige vloeistof in het oog. Denk goed na over de pracht van de ogen. Allah ﷻ heeft ze het gezichtsvermogen gegeven waarmee de mens de hemelen en aarde kan bekijken en zelfs de sterren kan zien. Dit mysterieuze vermogen van de ogen is zo indrukwekkend dat de horizon erin past.

5

De oren zijn voorzien van oorschelpen waarmee de geluidstrillingen worden opgevangen. Kijk goed naar de vorm van de oorschelpen. Ze hebben kreukels en plooingen waarmee het geluid op een slimme en degelijke manier wordt doorgestuurd naar de gehoorgang. Dit is ongetwijfeld één van de talloze voorbeelden van Allahs ﷻ wijsvolle ontwerp.

De neus is ook op een prachtige manier gemaakt. Het is voorzien van twee gaten waartussen een wand is geplaatst. Als het ene gat zou verstopen, dan kan men altijd nog via het andere gat ademen. Op deze manier kan men blijven ademhalen en verschillende soorten geuren ruiken. Er zijn geen kreukels of plooingen in de neus, opdat de ademhaling niet wordt belemmerd. Ook dient de neus als een soort afvoer voor het restafval van de hersenen zoals snot en slijm.

De opening van de mond is op de meest geschikte plek in het gezicht geplaatst. Bovendien is de mond voorzien van allerlei instrumenten om het nuttigen van eten en drinken aangenaam

en makkelijk te maken. Denk hierbij aan de tong en de tanden. De tong dient tevens als een soort zendantenne van de gedachten en gevoelens zoals dat het oor dient als een soort ontvangantenne die boodschap opvangt en doorstuurt naar de hersenen. De tong is daarom ook in het hoofd en niet op het hoofd zoals de oren en de neus, want de tong heeft geen opvangfunctie, maar een zendfunctie. Ook zit de tong verborgen in de mond, omdat het vochtig moet blijven. Als het buiten op het hoofd zou zijn, dan kon het uitdrogen waardoor het niet meer goed zou functioneren. Zo zijn er meerdere wijsheden voor de opsluiting van de tong in de mond.

Allah ﷻ heeft de mond versiert met de tanden. Hiervan kan men ook gebruik maken tijdens het nuttigen van eten. Het is niet zomaar dat de tanden verschillende vormen hebben. De functie van een tand heeft namelijk een relatie met zijn positie in het gebit. De snijtanden en de kiezen hebben verschillende vormen en functies. De mond is ook voorzien van lippen. De lippen hebben belangrijke functies zoals schoonheid, bescherming van de mondholte tegen droogte en schadelijke stoffen, en de uitspraak van bepaalde letters en woorden. Het is ook merkwaardig dat de lippen geen botten bevatten, zodat drinken, sluiten en openen van de mond makkelijker plaatsvinden. Alleen de onderste lip kan bewegen, omdat deze vast zit aan het kleine deel van het hoofd, namelijk de kaak, terwijl de bovenste lip aan het grotere deel van het hoofd vast zit waar ook de neus, ogen, oren en hersenen zijn. Het is gepast dat het kleinere deel beweegt in plaats van het grotere deel. Hiermee is ook voorkomen dat de organen op het grotere deel van het hoofd in gevaar komen.

Denk ook aan het geluid dat uit de mond komt via de keel. Dit is eigenlijk lucht waarmee verschillende geluiden gemaakt kunnen worden. Deze geluiden worden met een beperkt aantal letters gemaakt waarmee ontelbare zinnen tot stand gebracht kunnen worden; laat staan de verschillende talen en dialecten. De mond en wat eraan zit, zijn allemaal hetzelfde bij de mensen, maar wat eruit komt, kan heel verschillend zijn. Het is net als de aarde die overal hetzelfde is, maar het kan verschillende soorten vruchten geven met verschillende kleuren, geuren en smaken. Allah ﷻ openbaart hierover:

En tot zijn tekenen behoren de schepping van de hemelen en de aarde, en het verschil in jullie talen en huidskleuren. Waarlijk, daarin zijn zeker tekenen voor mensen met kennis." Hij zegt ook: "En op aarde zijn gebieden naast elkaar, en

tuinen met druivenstokken en ingezaaide velden met koren en palmbomen, twee of drie groeiend uit een enkele wortelstam of anders, bevoeid met hetzelfde water, maar een paar van hen maakten Wij beter dan anderen voor consumptie. Waarlijk, in deze zaken zijn er tekenen voor de mensen die begrijpen.

Kijk nu naar de luchtpijp, hoe geschikt de vorm ervan is om het geluid naar buiten te sturen. Kijk naar de tong, de lippen en de tanden, hoe die de klanken en het geluid regelen. Als bij iemand tanden ontbreken, dan merk je snel dat er gebreken zijn in zijn articulatie. Hetzelfde geldt voor de lippen en de tong. Je bewondert de muziekinstrumenten die gemaakt zijn door de mensen, maar je kijkt niet op naar het prachtige geluidssysteem van het menselijke lichaam, omdat de bekende en de gewone, hoe wonderbaarlijk het ook is, geen bewondering meer veroorzaakt bij de mensen.

De handen hebben een belangrijke functie in het dagelijkse leven van de mens. Een groot deel van de dagelijkse werkzaamheden worden met de handen verricht. De hand is ondersteund met vingers en armen. De armen zijn lang waardoor de hand in gelegenheid wordt gesteld om meer en makkelijker te bereiken. De vingers helpen bij het grijpen en vasthouden. Deze zijn weer onderverdeeld in gewrichten, zodat ze buigzaam kunnen functioneren. De vier vingers zijn boven de hand geplaatst en een vinger is aan de zijkant van de hand geplaatst waardoor het grijpen en vasthouden zonder hindernis plaatsvindt. Allah ﷻ kon de hand ook zoals een plaat maken, maar dan zou men er weinig tot niets aan hebben. De nagels dienen als een sier, maar ook als een versteviging en bescherming van de vingertoppen. Het is al genoeg dat men met de nagels zijn jeuk kan stoppen door te krabben, ook al is hij aan het slapen.

Als de dienaar alleen al kijkt naar hoe zijn voedsel zijn lichaam binnenkomt, daarin verblijft en vervolgens eruit komt, zal hij talloze leringen en wonderbaarlijkheden tegenkomen. Kijk hoe hij de instrumenten, zoals handen, vingers, nagels, spieren en gewrichten heeft gekregen om het voedsel te kunnen nuttigen. Bovendien heeft de mens op het hoofd een ingang voor het voedsel. Deze ingang bevat snij- en vermaalmiddelen om het voedsel eerst in kleine stukken te kunnen snijden en om het vervolgens te kunnen fijnmalen. Daarnaast zijn deze gereedschappen ondersteund met een vloeistof, dus het speeksel, om het verbrijzelingsproces te vergemakkelijken. Na het volledig in fijne deeltjes afbreken, wordt het voedsel met de tong en het gehemelte gestuwd naar de opening achter in de mondholte. Hier zijn er twee wegen voor het voedsel: de luchtpijp en de slokdarm. Het slikken is eigenlijk een complexe

beweging. Tijdens het slikken zijn verschillende spieren en zenuwen van onder andere de lippen, tong en wangen betrokken. Om goed te kunnen slikken moeten deze spieren en zenuwen goed samenwerken. Als die samenwerking niet goed gaat, kan iemand zich verslikken of zelfs stikken. De luchtpijp moet bijvoorbeeld worden afgesloten door het strottenklepje. Op deze manier gaat het voedsel de slokdarm in en komt het niet via de luchtpijp in de longen terecht. Via deze weg wordt het voedsel geleid naar een opslagruimte, namelijk de maag. De maag heeft ook twee openingen: een opening aan de bovenkant waar het voedsel naar binnen kwam en een opening aan de onderkant waar het restafval naar buiten treedt. De bovenste opening is groter dan de onderste opening, want datgene wat binnenkomt, is meer dan hetgeen naar buitengaat. De onderste opening is altijd gesloten, zodat het voedsel binnenblijft. Deze opening gaat alleen open als er een signaal afgaat naar de 'sensor' bij deze opening nadat het verteringsproces is voltooid en het voedsel volledig is opgelost in de maag. De maag bevat een vurige hitte, dus de maagzuur, waarmee het voedsel in de maag smelt zoals voedsel in kokende pan. De maag is via dunne en veilige kanalen verbonden met de overige lichaamsdelen, organen en ledematen. Elke benodigde vitamine wordt doorgestuurd naar de desbetreffende organen en ledematen. De ene keer erin en de andere keer eruit. Op deze manier komt het voedsel dus eerst de maag binnen en daarna treden de beste en nuttigste gedeelten van hetzelfde voedsel de maag uit om naar de geschikte delen van het lichaam te gaan.

Daarnaast spelen andere organen ook een rol om het geëxtraheerde voedsel zo nuttig mogelijk te maken voor de overige delen van het lichaam. Deze organen dienen als tussenstations voor de vitamines die uiteindelijk naar de voorgeschreven eindbestemming vervoerd moeten worden via de bloedvaten. Zelfs de uiterste delen van het lichaam, zoals de nagels en de haren, worden gevoed met deze vitamines. Glorie aan de Wijsvolle Schepper der werelden!

Kijk nu nogmaals goed naar jezelf. Overpeins bij elk lichaamsdeel hoe geschikt het is ontworpen voor een bepaald doeleinde. Elk onderdeel van het lichaam heeft functies en taken om het leven voor de mens gemakkelijk, sterker nog, mogelijk te maken. Het achterwerk en de bovenbenen zijn de delen waarop men regelmatig zit. Deze delen van het lichaam zijn voorzien van extra vlees, zodat de botten geen last ondervinden van het veelvuldig zitten op harde en droge plekken. De aars van de mens is in de meest bedekte plek verstopt, zoals dat

een wijze bouwvakker het afvoereind op de minst zichtbare plek van het gebouw plaatst. De aars is niet zichtbaar van achteren of voren en komt pas tevoorschijn als de persoon zit om zijn behoefte te doen. Het gevoel is weggenomen van de haren en de nagels, want deze lichaamsdelen groeien regelmatig waardoor de mens genoodzaakt is om ze één keer in de zoveel tijd te knippen. Als het pijngevoel ook aanwezig zou zijn in de haren en de nagels, dan zou het knippen onverdraaglijk worden voor de mens. Als men ervoor zou kiezen om ze niet te knippen, dan zou hij hierdoor onverzorgd en zelfs ongezond worden. De binnenkant van de handen zijn harenvrij, terwijl er op de buitenkant haartjes kunnen groeien. Als er op de binnenkant ook haren zouden zijn, dan kon dit een obstakel vormen voor het degelijk raken en voelen met de handen. Hierdoor zou het dagelijkse leven zelfs bemoeilijkt worden, omdat de functionering van de handen negatief beïnvloed wordt. Door dezelfde reden zijn er ook geen haren in de mond, op de lippen en op de voetzolen. Als er haren zouden zijn op deze plekken, dan zouden heel veel dagelijkse activiteiten van de mens bemoeilijkt en zelfs belemmerd worden. Wie is degene die dit allemaal op deze manier heeft bepaald en ontworpen? Wie is degene die deze keuzes heeft gemaakt voor de bestwil van de mens? Wie is degene die het ene wel en het andere niet specificeert met bepaalde kenmerken en eigenschappen?

Denk goed na over bepaalde menselijke eigenschappen, zoals onthouden en vergeten. Hierin zitten veel wijsheden voor degenen die er diep over nadenken. De mens heeft er baten bij. Als de mens geen herinneringsvermogen zou hebben, dan zou hij niet meer weten wat voordeel en nadeel, veilig en gevaar zijn. Hij kon geen leringen trekken uit het verleden. Alle kennis die hij zelfs uit ervaring en gewoonte kent, zoals dat vuur verbrandt of mes snijdt, zou hij vergeten. Dit zou het leven van de mens in gevaar brengen. Als de mens geen geheugen zou hebben, dan zou hij ook niet meer weten wat hij heeft gezegd, beloofd en geleend. Hij kon zijn vriend, familielid en geliefde niet herkennen. Als hij ergens naartoe zou rijden, dan kon hij de terugweg zelfs vergeten. Door te overpeinzen over deze zaken begrijp je beter dat het geheugen een grote gunst is voor de mens. Toch is een ijzeren geheugen niet altijd fijn. Daarom is het menselijke geheugen door Allah ﷻ gecombineerd met vergeetachtigheid. Bepaalde gebeurtenissen of personen vergeten, is ook een gunst van Allah ﷻ aan de mens. Als de mens niets zou vergeten, dan zou het leven zeer onaangenaam worden voor hem. Hij zou zijn hoop verliezen en zou niet kunnen lachen, omdat er steeds geen einde zou komen aan zijn

verdriet. Hoewel onthouden en vergeten tegenpolen zijn van elkaar, leveren ze in combinatie met elkaar een groot profijt op aan de mens.

Een ander voorbeeld is schaamte. Als deze eigenschap er niet zou zijn, dan zou niemand zijn schulden betalen, geleende spullen teruggeven, gasten verwelkomen en trakteren, beloftes nakomen, privé lichaamsdelen bedekken en ontucht vermijden. Niemand zou andermans recht nakomen. Nog een voorbeeld is de levensdrift. Als de mens deze eigenschap niet zou hebben, dan zou er een einde komen aan het menselijke bestaan op de aarde. Bovendien is het een andere gunst dat de mens niet weet wanneer hij zal sterven. Als hij zou weten dat hij een kort leven heeft, dan zou hij zich heel terughoudend en passief opstellen tegen het leven en al haar aspecten. Als hij zou weten dat hij een lang leven heeft, dan zou hij verdrinken in lusten en zonden, omdat hij het laatste moment nog berouw kan tonen. Het weten van de eigen sterfdatum zou dus als een rechtvaardiging gebruikt worden door de mensen voor buitengewone leefstijlen, zoals volledig afzonderen van het leven of buitensporig genieten van het leven. Dit zou niet passen bij de wijsheid. Daarom heeft de mens geen kennis gekregen over zijn sterfdatum en de exacte eindtijd van het leven op de aarde.

10

Je ziet dus dat er talloze wijze keuzes zijn gemaakt in de schepping van de mens waar de verstanden versteld van staan. Al deze wijze keuzes zijn tekenen voor het bestaan en de uniekheid van een almachtige en alwetende Schepper wiens namen en eigenschappen tot ons zijn gekomen via de boodschappers en profeten. Deze Schepper is Allah ﷻ.

Denk goed na over de twee communicatievormen die de mens heeft gekregen van Allah ﷻ. Deze twee communicatievormen zijn: spreken en schrijven. Welk ander wezen dan de mens beschikt over deze superieure vaardigheden? Als er geen schrift was, dan kon een groot deel van de kennis en berichten niet vastgelegd worden. Hij ﷻ schiep de mens en gaf hem deze vaardigheden en de bijbehorende tools om ze gedegen uit te kunnen voeren. Hij ﷻ schiep namelijk ook spieren, gewrichten, polsen, handen en vingers om te schrijven. Hij ﷻ schiep ook schrijfmateriaal, inkt en papier om dingen vast te leggen. Hij ﷻ gaf de mens een mond, tong, tanden en stembanden om te kunnen spreken.

In het schrift zitten daadwerkelijk vele tekenen waar we onachtzaam over zijn. Je pakt een potlood vast en legt het op een papier waardoor talloze wijsheden en kennis wordt

geproduceerd. Je kan waanzinnige eindproducten, diverse wetenschappen, prachtige gedichten tot stand brengen met deze levenloze voorwerpen. Hetzelfde geldt voor het spreken. De tong is een levenloos stuk vlees en de stembanden ook, maar ze kunnen talloze geluiden en articulaties veroorzaken waar het verstand van versteld staat.

De lichamelijke groei van de mens vanaf de geboorte is ook een wonder op zich. De baby groeit van elke kant en wordt steeds sterker en groter totdat het een volmaakt kind wordt en daarna een stevige volwassene. Gedurende dit proces wordt niets van de oorspronkelijke vorm aangetast. De groei gaat heel consistent en gebalanceerd. De bouw en vorm van de mens zijn heel anders dan die van andere wezens. De mens kruipt of sluipt niet, maar loopt rechtop met zijn hoofd in de lucht. Dit is uit eerbied voor de mens.

Overpeins ook over de hoeveelheid van bepaalde ledematen en organen die je hebt. Je hebt slechts een hoofd, tong, neus en geslachtsorgaan, omdat het geen nut heeft om meerdere van deze lichaamsdelen te hebben. Als je bijvoorbeeld een tweede hoofd zou hebben, dan was dit niets anders dan een last voor het lichaam waar je niets aan hebt. Bovendien zou dit er niet mooi uit zien en ook niet praktisch zijn voor de communicatie en dergelijke behoeften. Hetzelfde geldt voor de overige bovengenoemde lichaamsdelen. Een daarvan voorziet in de behoeften. Daarnaast heeft de mens lichaamsdelen waarvan hij twee stukken heeft, zoals de ogen, oren, lippen, handen, armen, voeten, benen, dijen, borsten. De wijsheid hierachter, het profijt hierin, de schoonheid hiervan is overduidelijk zichtbaar. Met een oog of een oor of een wenkbrauw zou de mens niet mooi genoeg zijn. Met een hand of een been zou de mens niet kundig genoeg zijn. Je ziet de wijsheid als je kijkt naar de functies van bijvoorbeeld de twee lippen. Je hebt er twee, omdat je anders niet gedegen kon spreken, proeven en kussen. Daarnaast kon je, je mond niet sluiten. Het zou er ook lelijk uitzien als een lip ontbrak.

Er zijn ook lichaamsdelen waarvan je er vier hebt, zoals de enkels en de oogleden. De enkels zijn de knopingspunten tussen de voeten en de benen. Ze versterken de verbinding van deze twee ledematen aan elkaar en zorgen ervoor dat de voeten makkelijk en soepel kunnen bewegen. De oogleden dienen voor de bescherming en het onderhoud van de ogen en voor het sluiten van de ogen bij het slapen of rusten. Daarnaast zijn het prachtige tekenen voor de menselijke schoonheid.

De natuur is niet in staat om vorm te geven aan het menselijke lichaam met al haar discrepanties en nuances. Het komt zelden voor dat twee mensen exact hetzelfde eruitzien in tegenstelling tot diverse soorten dieren, zoals schapen, kamelen en vogels. Deze overeenkomstigheid tussen dieren en planten is zeer groot zodanig dat mensen amper onderscheid kunnen maken tussen twee schapen of vogels, terwijl de dieren zelf dat wel kunnen onderscheiden. De mensen zijn zo uniek dat ze zelfs in hun vingerafdrukken, stemmen en smaken van elkaar verschillen. De achterliggende wijsheid hiervan is dat mensen met elkaar moeten communiceren, kennismaken, handelen en omgaan waarbij sprake is van een scala aan rechten, waarden en normen die in acht genomen moeten worden. Als mensen ook zoals dieren en planten op elkaar zouden lijken, dan zou deze omgang en communicatie verhinderd of bemoeilijkt worden. Er zou wanorde heersen en de handhaving van rechtvaardigheid zou bijna onmogelijk worden. Hoe zou men zijn eigen gezinsleden herkennen? Hoe zou men zijn compagnons herkennen? Hoe zou men zijn crediteuren herkennen? Dit is al genoeg om te begrijpen hoe groot de chaos zou zijn onder de mensen als men geen onderscheid kon maken tussen de mensen. Dit kon misbruikt worden door boosdoeners.

Nu moet je aan de koppige naturalist of atheïst vragen: wie heeft deze discrepanties en nuances gecreëerd? Is dat de natuur? Waar zit het onderscheidend vermogen van de natuur dan? Of is dat het toeval? Hoe verklaar je dan dat er zoveel condities en voorwaarden bijeen zijn gekomen om vervolgens de bestaande harmonie te realiseren. Of is dat niets? Hoe kan dan iets uit het niets ontstaan? Dit zijn lastige vragen voor hen om ze verzaadigend te beantwoorden.

Het menselijke lichaam symboliseert het universum. Daarom wordt de mens ook wel het kleine universum genoemd. Alle organen in het menselijke lichaam hebben een eigen vorm en functie. Ze werken met z'n allen naar een bepaald doel toe dat zeer cruciaal is voor het leven van de mens. Hetzelfde geldt voor de objecten in het universum. De zon, de maan, de oceanen, de bossen en bomen werken allemaal voor een bepaald doel dat zeer cruciaal is voor het voortbestaan van de mens. De mens maakt ook een onderdeel uit van dit universum en elke mens heeft zijn eigen specialiteit en deskundigheid. Je hebt onder de mensen boeren, herders, smeden, tailleurs, docenten, artsen, wetenschappers, etc. De aanwezigheid van deze

deskundige mensen is ook cruciaal voor het leven op de aarde. Er is dus sprake van een harmonieus en compatibel systeem dat een zeer complex ontwerp heeft. Dit allemaal duidt op de enige en unieke Schepper ﷻ. Alle kleine en grote onderdelen van dit systeem werken volgens een bepaalde structuur en functioneren mee in dit systeem. Dit duidt erop dat deze unieke Schepper ﷻ alwetend is, want Hij ﷻ heeft kennis over alle dingen, aangezien elk klein en groot onderdeel meedoet aan dit systeem. Zo een enorm systeem kunnen opzetten, vereist een absolute macht. Dit impliceert weer dat deze unieke Schepper ﷻ almachtig is.

Het is mogelijk om het universum te vergelijken met een geavanceerd huis dat alle benodigde middelen, materialen en faciliteiten tot haar beschikking heeft. De hemelen zijn het dak van dit huis. De aarde is de grond. De zon, maan en sterren zijn de lampen van het huis. De oceanen en stromende rivieren zijn de badkamer van het huis en de winden zijn de ramen en ventilatie van het huis. De dieren en planten moeten het voedsel, kleding en bedienden voorstellen van dit huis. De mens is de gastheer van dit huis die alle bevoegdheid heeft. Zoals dit huis niet vanuit zichzelf of uit het niets ontstaan kan zijn, is het ook absurd voor dit gehele universum om vanuit zichzelf of uit het niets te ontstaan!

13

De hemelen

Overpeins de schepping van de hemel en kijk er keer op keer naar terug. Het behoort tot de grootste tekenen. Het is enorm wijd en hoog. Het heeft geen pilaren van onder of verbindingen van boven om in stand te blijven. Overpeins ook de schoonheid van de hemel. Er zit geen gat, barst, kromte of kreukel in. Denk vervolgens na over de kleur ervan welke tot de mooiste kleuren behoort en het meest geschikt is voor de gezondheid van het oog. Sterker nog, een persoon wiens ogen zijn beschadigd, werd door de artsen geadviseerd om regelmatig naar de hemelkleur te staren of in een groene beker die gevuld is met water. Zo zie je hoe Allah ﷻ de perfecte kleur heeft gegeven aan de hemelen welke zeer compatibel is met het menselijke oog. De mensen kijken namelijk veelvuldig, bewust of onbewust, naar de hemel. Daarom is de kleur ervan conform de wijsheid gekozen boven alle andere kleuren.¹ Op deze

¹ Verbeeld je eens dat de hemelen kleuren zoals paars, donkerblauw of zwart zouden hebben. Dit zou de mens tot een permanente somberheid dwingen.

manier kunnen er veel meer wijsheden opgesomd worden met betrekking tot deze kleur van de hemel.

Het is Allah ﷻ die zo een complex lichaam van de mens uit een druppel vloeistof schiep. Hoe zit het dan met de enorm grote en hoge hemelen met alle sterren en planeten erin. Alleen Allah ﷻ weet met welke objecten en wezens die hemelen zijn gevuld. Als de hemelen net oceanen zijn, is alles wat onder de hemelen zit, gelijk aan een druppel water. De hemelen zijn dus een enorm schepsel en een prachtig kunstwerk van Allah ﷻ. Daarom kom je bijna geen Koranhoofdstuk tegen waarin de hemelen niet worden genoemd. Het is zo een groot teken dat Allah ﷻ er regelmatig naar verwijst in de Koran. Bovendien zien we ook dat Allah ﷻ in de Koran meerdere malen zweert op de hemelen. Dit allemaal duidt erop hoe belangrijk het is voor ons om veelvuldig te contempleren over de hemelen.

Alle hemellichamen bestaan onderling voort in harmonie. Er zijn sterren die met honderdduizenden kilometers per uur voortbewegen in het heelal en riskeren frontaal te botsen met andere supersnel voortbewegende hemellichamen, maar ze zijn allemaal onderhevig aan de macht van Allah ﷻ. Ze treden niet uit hun baan welke door Allah ﷻ is gecoördineerd. Sommige sterren bewegen in paren of in groepen voort. Sommige sterren bewegen alleen voort. Bovendien bewegen de stelsels waarin deze sterren zitten ook voort. Het meest waanzinnige hieraan is dat de beweegrichtingen van de stelsels en de sterren erin contrariëren met elkaar. Vraag nu aan de atheïsten en naturalisten welke natuur het is die dit raadselachtige en tortueuze systeem heeft bedacht en gebouwd.

Houd ook rekening met de functies van de zon en maan. Hoe ze opkomen en verdwijnen waardoor wij de tijd kunnen bijhouden. Kijk ook naar de maan hoe het dunner en breder wordt naar verstrijken van dagen. Denk ook na over de relatie van de zon met de seizoenen en de weeromstandigheden. Ze lijken op de verschillende componenten van een complexe machine die dag en nacht tot een bepaald doel werken. Niet alleen deze machine is grandioos, maar ook de werking van elk component op zich en hun onderlinge samenwerking is wonderbaarlijk. De seizoenen zijn zo ingedeeld op basis van onder meer de beweging van de zon dat de winter niet in één klap omslaat in de zomer of andersom, want dit zou een grote chaos als gevolg hebben op onze planeet. Als het jaar uit één seizoen zou bestaan, dan zou de

leefbaarheid van de aarde drastisch verstoord worden. Stel je voor dat het hele jaar zomer zou zijn, dan zouden de levende wezens op aarde niet kunnen profiteren van de 's winterse voordelen welke ook nodig zijn. Op dezelfde manier, als het hele jaar winter of herfst zou zijn, dan zouden we de profijten van lente en zomer ontberen.

In de winter is er een hitte in de buik van de aarde en bergen waarna de stoffen beschikbaar worden gesteld voor de groei van gewassen en bloei van planten. Aan de buitenkant wordt de aarde juist koud en de lucht intensief. Hierdoor ontstaan er wolken, regen, sneeuw en ijzel waarmee het leven op aarde in stand blijft. In de lente komen de 's winters klaargestoomde stoffen vrij en de planten en bomen beginnen te groeien en te bloeien. De dieren planten voort en er ontstaat een nieuwe dynamiek in de natuur alsof het tot leven komt nadat ze doodging in de winterperiode. In de zomer wordt de lucht zwaar en scherp. Nou wordt de binnenkant van de aarde en bergen koud, terwijl de buitenkant verhit. Daarom is het ook dat de maag het vaste voedsel van de winter niet kan verteren in de zomer. De maag verteerde namelijk dat winterse voedsel dankzij de hitte in de buik. Wanneer de zomer komt, treedt de hitte naar de buitenkant van het lichaam en de kou vestigt binnen het lichaam. Na de zomer komt de herfst. Dit is de doordachte overgangsfase tussen de bijtende kou en de verschroeiende hitte. Was deze overgang er niet, dan zou de schade ervan zeer groot zijn voor de levenden op de aarde. Op dezelfde manier is de lente een wijselijke overgangsfase tussen de zomer en de winter.

Kijk ook goed naar de zonneschijn. Het raakt alle vlakken van de aarde. Als de zon op een plek zou ankeren, zouden grote vlakken van de aarde voor altijd in dag en de overige vlakken in nacht blijven waardoor het leven op aarde verstoord zou worden. De zon komt echter op van het oosten en beweegt voort totdat het ondergaat van het westen om op deze manier alle vlakken van de aarde geleidelijk langs te gaan. Hierdoor leven mensen in een gezonde en gestructureerde tijdsschaal zonder dat hun levensvoordelen worden verstierd of belet. Als er geen nacht of dag zou zijn, was het leven onmogelijk geworden op de aarde. Hoe zouden de mensen overdag werken voor hun levensonderhoud en vervolgens tot rust komen in de nacht!? Als de zon continu zou schijnen, dan zouden de dieren en planten vergaan. De hitte van de dag en de kou van de nacht zorgen ervoor dat de temperatuur in balans blijft voor een aangenaam leven op aarde. De nacht wordt gevolgd door de dag en volgens dit vaste patroon verstrikt de tijd. Als de nacht ingaat, komt er rust en stilte op de aarde. In de ochtend komt

alles opnieuw tot leven. Elke dag opnieuw wordt de dood en wederopstanding gedemonstreerd aan de mensen. Dit is een herhaaldelijke oefening die ons voorbereidt op de Dag der Opstanding en het bewustzijn voor die Dag in stand houdt.

In de duur van de dag en nacht zitten ook vele wijsheden en voordelen. Een hele dag bestaat uit vierentwintig uur. De uren worden afwisselend verdeeld over de dag en nacht. Bepaalde perioden van het jaar zijn de dagen langer en bepaalde perioden zijn de nachten langer. Hierin zitten allemaal profijten voor de levende wezens op de aarde. De afwisselende duur van de dagen en nachten balanceert het volume en duur van de hitte en kou. Hoewel er een duisternis heerst in de nacht is er geen sprake van een absolute donkerte dankzij de maan en de sterren zodat de dieren zich alsnog kunnen bewegen wanneer ze daar behoefte aan hebben. Zo zie je hoe het licht van de maan en sterren de dieren en insecten in het midden van de duisternis te hulp schiet. Dit is één van de talloze tekenen voor de wijsheid en genade van Allah ﷻ!

De aarde

Ook de aarde behoort tot een van de grootste tekenen voor het bestaan van Allah ﷻ. Het is onderhevig gemaakt aan de mens om veilig erop te leven. Alle gewassen en vruchten zijn erin geplaatst en er zijn bergen en wegen erop gemaakt. De levenden zijn erop en de doden zijn erin. Denk goed na over de stabiliteit van de aarde. Als het niet zo stabiel was, dan zou het bouwen op de aarde en rustig erop leven onmogelijk worden. Denk aan de aardbevingen en aan de gevolgen ervan op het leven op de aarde. De aarde is ook zacht en droog, maar wel gematigd. Als het te zacht zou zijn, dan kon er niets op vestigen. Als het te droog zou zijn, dan zou er niets gezaaid en geoogst kunnen worden. De aarde is niet zo droog als steen en niet zo zacht als klei. Het is in een perfecte toestand zodat het geschikt is voor het voortbestaan van de levenden. De aarde bevat ook alle soorten elementen waar de levenden behoeftig naar zijn, zoals zand, steen, berg, grond, aarde, etc. Bovendien is de aarde wijd en groot genoeg voor de gehele mensheid om erop te leven.

De aarde geeft haar vruchten na de regen, terwijl ze voorheen dood was. De aarde was stil, ijskoud en bewegingloos. Na het druppelen van het regenwater begint het leven te krijgen en geeft vervolgens de meest kleurrijke en geurrijke flora in verschillende vormen en omvangen waar mensen op verschillende manieren van kunnen profiteren. Er zitten ook veel wijsheden

in de manier waarop regen ontstaat en nederdaalt. Het komt van boven, omdat dit de beste richting is voor het algemene nut van de schepping. Als de regen van een andere richting zou komen, dan zouden vele schepsels de gunsten ervan ontberen. De wolken vallen ook niet als geheel naar beneden, want dat zou levensgevaarlijk zijn voor de levenden en grote schaden aanrichten in de steden. De regen valt in kleine druppels en met een fijne snelheid en gewicht. Nog belangrijker is dat het met benodigde hoeveelheid regent. Als het bijvoorbeeld continu zou regenen of iets langer dan nodig, dan zou het leven onmogelijk worden en alle dieren en gewassen zouden verderven. Er zouden grote overstromingen plaatsvinden en alles zou verwoest raken.

De bergen behoren ook tot de tekenen van Allah ﷻ. Ze dienen als pilaren om de aardbevingen te verminderen. Ook de stoffen die uit de bergen en de omgeving ervan verworven worden, zijn erg nuttig voor de mensheid. Ze maken daarmee sieraden, instrumenten, gereedschappen, wapens en vervoermiddelen. Als Allah ﷻ de mensen niet zou leiden tot deze gunsten, dan zou niemand daar nut uit kunnen halen. De watervallen, stromende rivieren, zuivere wateren die van de bergen komen, dienen als een belangrijke bron voor een gezond leven op de aarde. De vorm van de bergen is ook erg bijzonder. Als het muurrecht zou zijn, dan zou het klimmen veel moeilijker worden en het zou het zonlicht en de lucht verhinderen. Zodoende kunnen we honderden bijzonderheden en voordelen van de bergen opsommen.

17

Denk ook na over de voordelen van de wind. Hoe het de wolken stuwt en de aarde ventileert. Als er geen wind zou zijn, dan zou het stinken op de aarde. Het mensenleven zou ophouden te bestaan door de onzuivere lucht. Het is een grote genade van Allah ﷻ.

De zee

Als Allah ﷻ de zeeën niet zou weerhouden en begrenzen, dan zou alles verdrinken in de duistere dieptes van de oceanen. De zeeën zitten vol met verschillende dieren en planten die zeer uniek zijn. Het gaat om talloze soorten. Mensen halen daar profijt uit, zoals voedsel en sieraden. Een andere meerwaardigheid is dat grote schepen veilig varen en niet zinken, terwijl andere voorwerpen uiteindelijk niet blijven drijven en verdwijnen in de dieptes van de zee. Die enorme schepen blijven in veiligheid varen op het transparante en vloeibare water.

De dierenwereld

Allah ﷻ heeft de dieren onderworpen aan de mens. Ze zijn gereed om ons van dienst te zijn met hun vaardigheden, eigenschappen en zelfs met hun vlees en botten. De dieren zijn onderling ook verdeeld in verschillende naties. Elk dier heeft zijn eigen unieke eigenschappen en gereedschappen om voort te bestaan. Bovendien hebben ze een functie en ze werken tot een bepaald doel. Elk heeft zijn eigen unieke kleur, vorm, grootte, vacht, bek, tanden, klauwen, poten en overige onderdelen waarmee ze op verschillende manieren kunnen functioneren. Sommige dieren zijn snel en licht, terwijl andere dieren weer zwaar en traag zijn. Sommige dieren leven alleen in het water en sommige alleen op de aarde, maar er zijn ook dieren die in beide domeinen kunnen leven. De voortplanting van dieren is ook zeer divers. Sommige dieren leggen eieren, terwijl andere dieren zonder tussenkomst van iets hun jongeling baren.

Kijk naar de wonderbaarheid van de bijen. Ze hebben een harig lichaam, met gele en zwarte strepen. Het lichaam bestaat uit drie delen; de kop, de borst en het achterlijf. Ze hebben zes poten, vier vleugels en vijf ogen. De bij ruikt met haar voelspriet, die zitten boven op haar kop. Ze werken met de zorgvuldigheid van een deskundige chemicus en leggen honderden kilometers af. Een bij vliegt in de zomer tot wel 30 keer per dag uit. Per vlucht worden gemiddeld wel 100 bloemen bezocht. Dit komt per dag neer op maar liefst 3000 bloemen! Voor een halve kilogram honing zijn 6 miljoen bloemen nodig.

Andere voorbeelden zien we in de wereld van de mieren. Ze bouwen enorme koloniën door samen te werken en zelfs zichzelf op te offeren. Ze kunnen hun eigen bruggen bouwen en onderling met elkaar communiceren. Ze hebben een perfect navigatiesysteem waarmee ze hun weg kunnen vinden. Als ze worden aangevallen door andere insecten, dan verlaten ze die plek. Het is zelfs recent ontdekt dat verwonde mieren een behandeling krijgen door andere mieren die de wond proberen te helen door eraan te likken. Zo zijn er talloze andere wonderen te bemerken in de mierenwereld.

Nog een bijzonder insect zijn de beerdiertjes. Ze komen overal voor. Deze microscopische wezens leven overal op aarde. Het enige wat ze nodig hebben is een klein beetje water. Zij zijn halve millimeter lang en hebben klauwen. Ze zijn de taaiste dieren die er bestaan. Je kunt

ze bevriezen, bestoken, koken of pletten onder enorme druk, maar ze overleven het allemaal. Als het uitdroogt, schrompelt het in elkaar tot een klein bundeltje. Wanneer het weer nat wordt, zwelt het beerdiertje op en wandelt het verder alsof er niets is gebeurd, zelfs al is het jaren later. In 2007 zijn er beerdiertjes de ruimte in gestuurd. Het zijn de enige dieren die daar ooit buiten een ruimteschip in leven zijn gebleven.

Nog een voorbeeld zijn de vogelspinnen, ook wel tarantula genoemd, zijn reuzegrote spinnen. Sommige worden zo groot als een etensbord. Ze maken geen web om hun voedsel in te vangen, maar gaan op jacht naar grote insecten, kikkers en muizen. Hun acht harige poten bevatten zintuigen waarmee ze de lichtste trillingen kunnen waarnemen die hun prooi produceert. Ze gebruiken hun achterpoten om superkriebelige haartjes van hun lijf te schrapen en smijten die dan als een wolk in het gezicht van hun belager. De haartjes irriteren de ogen en neus van het roofdier.

Denk ook aan miljoenpoten die bestaan uit één lange reeks gewrichten, waardoor ze zo flexibel zijn als een worm en ze zich kunnen oprollen in een balletje om zichzelf te beschermen. Sommige miljoenpoten verspreiden een gruwelijke stank om roofdieren af te schrikken. Andere produceren een dodelijk gif dat ruikt naar geroosterde amandelen en sterk genoeg is om vogels te doden en brandplekken te veroorzaken op de huid van mensen.

En de zee-egels. Ze hebben geen ogen, maar kunnen toch licht waarnemen. Het is mogelijk dat ze hun hele lichaam gebruiken om te zien. Hun pantser van scherpe stekels dient om hongerige roofdieren op afstand te houden. Zee-egels schuifelen langzaam voort over de zeebodem op hun honderden buisvoetjes. Aan het uiteinde van die voetjes zit een zuignap waaraan ze zich voorttrekken. Om sneller te kunnen gaan gebruiken sommige zee-egels krabben als taxi. Ze liften mee om de rug van de krab, die in ruil daarvoor een stekelige lijfwacht krijgt. Als je een zee-egel omdraait, zie je zijn ronde bek. Zee-egels knabbelen aan bijna alles wat ze tegenkomen, van zeewier tot sponzen. Soms vormen ze samen een leger dat de oceaanbodem volledig kan ontdoen van al het leven, totdat er alleen kaal gesteente en zand overblijft.

Kijk naar de sluwe vossen. Het zijn pientere beesten die hun prooi, zoals bijvoorbeeld vogels, in de val lokken door te doen alsof ze dood zijn. Vossen liggen namelijk op hun rug en blijven

doodstil wachten totdat vogels en andere prooidieren in hun buurt komen. Zodra ze hun prooi hebben gelokt, grijpen ze hen met hun sterke bekken.

Een ander vaardig dier zijn de reigers. Ze zijn uitstekende vissers. Hij gebruikt een aas om de vissen te lokken. Reigers slikken vissen altijd met de kop naar voren door, zodat de vinnen niet in hun keel blijven steken.

En een van de meest bijzondere vogels: spechten moeten we niet vergeten. De meeste spechten eten de larven van houtetende kevers. Om die lekkere hapjes te pakken te krijgen, slaan de vogels met hun scherpe snavel in op boomstammen, met een snelheid van soms wel vijftien slagen per seconde. Speciale spieren en een sponsachtig stuk bot aan de voorkant van hun schedel beschermen hun hersenen, want anders zouden spechten zichzelf doodslaan met de kracht van hun gehamer.

